

Emocje i motywacje w pracy z dzieckiem nie w pełni sprawnym

mgr Dorota Rudzińska –Friedel
patrykrudz@poczta.onet.pl

Integracja, czyli współdziałanie- jesteśmy członkami jednego społeczeństwa jesteśmy Razem bez względu na to czy i w jakimkolwiek zakresie potrzebujemy wspomagania

„Świat jest piękny i każdy ma prawo korzystać z tego piękna” -jak powiedziała M. Grzegorzewska

Prawdy oczywiste dotyczą wszystkich ludzi ,dzieci i dorosłych bez względu na stopień i rodzaj sprawności czy nie w pełni sprawności jakimi obdarzyła nas natura Każdy człowiek ma prawo do własnego tempa rozwoju i jego specyficznych cech, ponieważ każdy z nas jest inny.

Każdy człowiek posiada pewien potencjał, który jest rozwijany przez całe życie w procesie wychowania, edukacji i pracy. Dzięki temu rozwijamy swoje zdolności i umiejętności w różnych dziedzinach życia

Motywacja jest motorem wszelkiego działania-to ona sprawia, że rozwija się nauka, powstają wynalazki. Tajemnica polega na tym „żeby nam się chciało chcieć.”

Utrzymanie chęci wykonywania ćwiczeń, zadań, które proponuje nauczyciel, terapeuta w zakresie edukacji i wieloprofilowego usprawniania to podstawa rozwoju osób nie w pełni sprawnych oraz poprawy ich funkcjonowania emocjonalnego i społecznego.

Każdy człowiek ma jakieś ograniczenia, nie zawsze są one widoczne.

Każdy człowiek ma potrzeby edukacyjne związane z Jego mocnymi i słabymi stronami w powiązaniu z Jego indywidualnym stylem uczenia się oraz Jego rozwojem emocjonalno społecznym.

Każdy człowiek posiada mocne strony indywidualne predyspozycje i zdolności. Pomagają Mu one uczyć się, zdobywać wiedzę, rozwijać zainteresowania, pracować, rozwiązywać problemy, funkcjonować w społeczeństwie.

Warunki konieczne dla utrzymania motywacji dziecka ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi do podejmowanych zadań:

1. Akceptacja

- rodzicielska

- nauczyciela -terapeuty-wychowawcy

*traktowanie ucznia podmiotowo-trzeba pamiętać o tym, że nauczyciel jest animatorem, ale to uczeń wyznacza kierunek naszych działań. Możemy dysponować najlepszymi programami edukacji i usprawniania, najlepsze kwalifikacje, ale jeśli elastycznie nie dostosujemy ich do indywidualnych warunków i „potrzeby chwili” nasze działania skazane będą na niepowodzenia. Dlatego konieczna jest nasza obserwacja i wnikliwa analiza ucznia.

*dawanie wsparcia w wykonywanych zadaniach

*pozytywne spojrzenie - wierzę, że Ci się uda, wszyscy stracili nadzieję, ale ja się nie poddam, bo wierzę, że potrafisz

2. Realizowanie potrzeb dziecka

-podstawowych fizjologicznych

- bezpieczeństwa i komunikacji(dostosowanie środków w tym zakresie)

- uwagi, troski cierpliwości i zainteresowania nauczyciela
- ważności, uznania, sukcesu i radości z wykonanego zadania
- pokonywania trudności (stopniowanie trudności zadań) i rywalizacji
- odpowiedzialności za wykonanie zadania
- przynależności do grupy i pełnienia w niej roli

3. Kreowanie pozytywnego obrazu samego siebie w oczach dziecka

kształtowanie w oczach dziecka dobrego zdania o sobie samym

- mam mocne strony (nauczyciel je pokazuje i pomaga rozwijać)
- jestem ważny dla dorosłego (przez postawę nauczyciela-terapeuty)
- potrafię wykonać zadanie (stwarzanie warunków do sukcesu)
- mimo pewnych problemów potrafię wykonać zadanie

4. Znajomość norm społecznych i konsekwentne ich przestrzeganie

Od domu rodzinnego kształtowanie w dziecku postaw akceptowanych społecznie. W tym zakresie konieczna jest pedagogizacja Rodziców.

W warunkach szkolnych będzie to ustalanie zasad, wyznaczanie granic i przestrzeganie ich, brak zgody na ich łamanie.

5. Znajomość uczuć i emocji oraz adekwatne posługiwanie się nimi dla samookreślenia swoich uczuć i emocji w danej sytuacji.

Jeśli zaniedbamy tę dziedzinę możemy spotkać się z zaburzeniami zachowania od agresji po apatię. Może wystąpić brak zrozumienia potrzeb, brak porozumienia, zachwiane poczucie bezpieczeństwa. Efektem zaś powyższego może być poczucie niższości, złe zdanie o sobie i brak chęci do podejmowania zadań.

6. Określenie celu dla dziecka.

Cel musi być jasny, pozytywny, krótkoterminowy

Do formułowania celu wykorzystać możemy zainteresowania i predyspozycje dziecka

Sposób patrzenia nauczyciela na dziecko jest równie ważny w utrzymaniu motywacji-gotowości i chęci współpracy, i kształtowania relacji między nauczycielem a uczniem

Ważnymi elementami są:

*wyodrębnienie mocnych stron dziecka w kontekście rodzajów inteligencji (wg. Gardnera)

- językowo-lingwistyczna
- obrazowo-przestrzenna
- logiczno-matematyczna
- ruchowo-kinestetyczna
- muzyczna

- interpersonalna

- intrapersonalna

*brak etykietowania-akceptacja

*rozwijanie i uświadamianie dziecku Jego mocnych stron i możliwości w oparciu, o które uczeń może realizować zadania rozwijać zainteresowania

(artystyczne: teatralne, muzyczne, plastyczne, techniczne, przyrodnicze, sportowe)

*zabezpieczenie potrzeb dziecka

*dostosowanie metod i technik pracy do potrzeb i możliwości dziecka na danym etapie Jego rozwoju

- diagnoza deficytów

- dostosowanie środków komunikowania się w szerokim znaczeniu

- techniczne przystosowanie stanowiska nauki (wygoda, bezpieczeństwo, swoboda funkcjonowania)

- konstruowanie indywidualnych kart pracy ucznia zgodnie z Jego potrzebami

- konstruowanie testów sprawdzających wraz z właściwymi do potrzeb warunkami ich realizacji
 - wykorzystanie nowoczesnych środków np. komputer i odpowiednie programy edukacyjne
 - *realizowanie indywidualnego programu nauczania dostosowanego do potrzeb i możliwości dziecka w korzystnych warunkach to znaczy w placówkach gdzie kadra nauczycieli i terapeutów posiada wysokie kwalifikacje i umiejętności pracy z jednorodnym rodzajem niepełnosprawności, aby w sposób odpowiadający potrzebom wychowanków wspomagać efektywnie ich rozwój. Takie podejście umożliwia odnoszenie sukcesów pedagogicznych co jest konieczne również dla utrzymywania wysokiego poziomu motywacji kadry pedagogicznej.
 - *określenie standardów dotyczących umiejętności dzieci i młodzieży, w kontekście sprawdzianów i egzaminów kompetencji
 - *określenie, wyodrębnienie stylów uczenia się dziecka(dominujących)
 - wzrokowy
 - słuchowy
 - kinestetyczny
 - dotykowy
 - indywidualny
 - grupowy
- w celu zastosowania odpowiednich środków dydaktycznych spełniających potrzeby uczniów w tym zakresie (aby nauka była przyjemnością) i tak odpowiednio:
- ilustracje, plansze, piktogramy, obserwacje
 - wykład, instrukcja, dyskusja
 - odgrywanie ról, drama
 - konstrukcja, praca z materiałami, robienie notatek
 - praca indywidualna
 - praca grupowa

Te wszystkie czynniki BUDUJĄ poziom motywacji ucznia dający szansę uzyskania pozytywnych efektów pracy. Uaktywniają dziecko dając możliwość nauczycielowi-terapeucie na wszechstronny rozwój emocjonalno-społeczny i psychoruchowy ucznia, również nie w pełni sprawnego .Dają dziecku możliwość kształtowania na coraz wyższym poziomie jego umiejętności szkolnych i rozwijania indywidualnych zdolności. Jednocześnie dają poczucie sukcesu i spełnienia celów dla nauczycieli. A więc bądźmy razem